

za javno objavo



NLB Skladi

Na podlagi Akta o ustanovitvi družbe NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., v skladu z Načrtom upravljanja tveganj pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti strank in v skladu s Kodeksom družbe NLB Skladi, izdaja uprava družbe

Javno različico načrta upravljanja tveganj pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti strank

4. različica

Kazalo

I. UVODNE DOLOČBE	2
II. NOTRANJA ORGANIZIRANOST UPRAVLJANJA TVEGANJ PORTFELJEV	2
III. TVEGANJA, KI SO JIM IZPOSTAVLJENI PORTFELJI	2
III.1. TRŽNO TVEGANJE	3
III.1.1. Merjenje tržnega tveganja	3
Standardni odklon donosnosti portfelja (skupine portfeljev) in benchmarka se računa s pomočjo formule za izračun vzorčnega standardnega odklona.	3
III.1.2. Spremljanje tržnega tveganja	3
III.1.3. Obvladovanje tržnega tveganja	4
III.2. LIKVIDNOSTNO TVEGANJE	4
III.2.1. Merjenje in spremljanje likvidnostnega tveganja	4
III.2.2. Obvladovanje likvidnostnega tveganja	5
III.3. TVEGANJE NASPROTNE STRANKE	5
III.3.1. Merjenje in spremljanje tveganja nasprotne stranke	5
III.3.2. Obvladovanje tveganja nasprotne stranke	5
III.4. TVEGANJE SKRBNIŠTVA	6
III.4.1. Merjenje in spremljanje tveganja skrbništva	6
III.5. OPERATIVNO TVEGANJE	6
III.5.1. Merjenje in spremljanje operativnega tveganja	6
III.5.2. Obvladovanje operativnega tveganja	6
IV. POSODABLJANJE NAČRTA UPRAVLJANJA TVEGANJ IN JAVNE RAZLIČICE	7
V. KONČNE DOLOČBE	7

I. UVODNE DOLOČBE

Namen Javne različice načrta upravljanja tveganj

1. člen

Namen Načrta upravljanja tveganj pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti strank (v nadaljevanju: načrt) je urediti splošno organiziranost, pojme, tehnike in orodja v zvezi z upravljanjem tveganj portfeljev strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti.

Javna različica načrta povzema Načrt upravljanja tveganj pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti strank (v nadaljevanju: načrt), ki podrobneje opredeljuje postopke, metode in organiziranost ugotavljanja, merjenja oziroma ocenjevanja, obvladovanja in spremljanja tveganj individualnih portfeljev (v nadaljevanju: portfelji).

Vsebina javne različice načrta

2. člen

Javna različica načrta predstavlja povzetek:

- notranje organiziranosti upravljanja tveganj;
- metod, postopkov in ukrepov za obvladovanje tveganj;
- meril posameznih tveganj;
- postopkov nadzora nad izvajanjem ukrepov za obvladovanje tveganj.

3. člen

Individualni portfelj je izpostavljen predvsem naslednjim tveganjem:

- tržno tveganje (vključuje sistematično tveganje ter specifično tveganje);
- likvidnostno tveganje;
- tveganje nasprotne stranke;
- tveganje skrbništva;
- operativno tveganje.

II. NOTRANJA ORGANIZIRANOST UPRAVLJANJA TVEGANJ PORTFELJEV

Razporeditev odgovornosti pri upravljanju tveganj

4. člen

Trajna funkcija upravljanja tveganja oziroma sektor za nadzor nad tveganji (v nadaljevanju: SNT) je hierarhično in funkcionalno ločena od drugih organizacijskih enot družbe NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. (v nadaljevanju: družba) in izvaja načrt.

5. člen

Vsi zaposleni v družbi so pri opravljanju poslov s finančnimi instrumenti ter drugih poslov in izvajanju drugih poslovnih procesov dolžni ravnati skladno s tem načrtom.

III. TVEGANJA, KI SO JIM IZPOSTAVLJENI PORTFELJI

6. člen

Definicije posameznih tveganj, ki so obravnavana nadaljevanju, so opredeljene v vsakokrat veljavni različici splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. (v nadaljevanju: SPP).

Družba ugotavlja tveganja na podlagi pogodb o gospodarjenju s finančnimi instrumenti in SPP ter na podlagi dodatnih internih omejitev upravljanja posameznega portfelja, ki opredeljujejo investicijsko politiko portfelja in s tem posledično osnovne vrste tveganj, ki jim je portfelj izpostavljen. Morebitna druga tveganja družba ugotavlja s pomočjo tekočega spremljanja poslovanja portfeljev.

III.1. TRŽNO TVEGANJE

III.1.1. Merjenje tržnega tveganja

7. člen

Na raven tržnega tveganja portfelja v osnovi in v največji meri vpliva naložbena politika portfelja.

8. člen

Tržno tveganje portfelja se meri z naslednjima kazalnikoma:

- s kazalnikom beta na osnovi CAPM modela (Capital Asset Pricing Model), ki meri sistematični del tržnega tveganja;
- s standardnim odklonom dejanske donosnosti portfelja in primerjavo tega kazalnika s standardnim odklonom dejanske donosnosti benchmarka, ki meri sistematični in specifični del tržnega tveganja.

Vsi izračuni kazalnikov, ki so predstavljeni v nadaljevanju, oziroma ocene tveganj morajo biti dokumentirani v tiskani ali elektronski obliki.

Beta

9. člen

Beta portfelja se oceni na osnovi indeksnega modela, pri čemer odvisno spremenljivko predstavljajo dejanske pretekle donosnosti portfelja (skupine portfeljev)¹, neodvisno spremenljivko pa dejanske pretekle donosnosti benchmarka v proučevanem obdobju.

Standardni odklon

10. člen

Standardni odklon donosnosti se pri ocenjevanju tveganja upošteva kot sekundarno merilo tveganja, in sicer za dva namena :

- kot merilo celotnega tveganja izbranega benchmarka in portfelja (skupine portfeljev) v smislu stopnje nihanja njunih donosnosti;
- kot pripomoček za ocenjevanje stopnje razpršitve nesistematičnega tveganja. V ta namen se izračuna kazalnik celotna beta (total beta), in sicer kot razmerje med standardnim odklonom donosnosti portfelja (skupine portfeljev) in standardnim odklonom donosnosti benchmarka.

Standardni odklon donosnosti portfelja (skupine portfeljev) in benchmarka se računa s pomočjo formule za izračun vzorčnega standardnega odklona.

III.1.2. Spremljanje tržnega tveganja

11. člen

Spremljanje tržnega tveganja portfelja se izvaja na dnevni ravni, pri čemer se spremljajo in / ali merijo:

¹ Donosnost portfelja se izračuna na podlagi metodologije TWRR (time weighted rate of return).

- tveganja izpostavljenosti portfelja do posameznih oseb in naložbenih kategorij ter upoštevanje omejitev, ki izhajajo iz investicijske politike portfelja in dodatnih notranjih omejitev;
- vplivi tveganj, ki izhajajo iz posameznih izpostavljenosti portfelja, na celotno tveganost naložb portfelja;
- tveganja, ki se nanašajo na posamezne vrste naložb portfelja.

III.1.3. Obvladovanje tržnega tveganja

12. člen

Tržno tveganje portfelja se obvladuje s preventivnimi in korektivnimi ukrepi (povezani predvsem z razpršitvijo in zmanjševanjem tveganj).

13. člen

Preventivne ukrepe predstavljajo predvsem:

- opredelitev ustreznih izhodišč upravljanja portfelja;
- zadostna razpršitev naložb;
- redno merjenje celotne uspešnosti upravljanja portfelja (skupine portfeljev) ter merjenje uspešnosti posameznih elementov upravljanja portfeljev;
- postopki in standardi analiz za potrebe upravljanja premoženja.

Sestava naložb portfelja je v osnovi enaka sestavi benchmarka, pri čemer se opredelijo dovoljena odstopanja od benchmarka. Odstopanja in omejitve so podrobneje opredeljeni v prilogi načrta.

14. člen

Korektivne aktivnosti predstavlja pravočasno izvajanje ukrepov in postopkov, povezanih z upravljanjem tržnega tveganja portfeljev.

15. člen

Nadzor nad tržnim tveganjem portfelja ter merjenje uspešnosti upravljanja portfelja se izvajata za portfelj kot celoto.

III.2. LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

III.2.1. Merjenje in spremljanje likvidnostnega tveganja

16. člen

Likvidnostno tveganje posamezne naložbe lahko nastopi predvsem takrat, ko je likvidnost finančnega instrumenta nizka, to je predvsem, kadar:

- je razlika med nakupno in prodajno ceno (bid-ask spread) visoka;
- je število dni trgovanja glede na vse dneve trgovanja v letu majhno;
- je letni obrat na borzi oziroma trgu, kjer se s finančnim instrumentom trguje, nizek (merjeno v odstotku finančnega instrumenta glede na celotno izdajo);
- je ustvarjeni povprečni dnevni promet, merjeno vrednostno, nizek;
- je odstotek finančnega instrumenta (free float) v celotni izdaji, ki so v prostem obtoku in s tem na voljo za trgovanje, nizek.

17. člen

Temeljni indikatorji povečanja likvidnostnega tveganja, ki se morajo redno spremljati, so:

- spremljanje denarnih sredstev;

- zahteve za izplačila iz portfelja;
- ugotovljeno (pomembnejše) zmanjšanje splošne likvidnosti kapitalskega trga ali njegovega posameznega segmenta.

III.2.2. Obvladovanje likvidnostnega tveganja

18. člen

Pri upravljanju portfelja je treba zmanjšati likvidnostno tveganje v čim večji meri, kot to dopuščata investicijska politika in razmere na kapitalskem trgu in kot je to smiselno (racionalno) z vidika možnih večjih negativnih učinkov prekomernega zmanjševanja likvidnostnega tveganja na donosnost portfelja.

19. člen

Likvidnostno tveganje se obvladuje s / z (predvsem z zmanjševanjem in izogitvijo):

- dnevni posredovanjem podatkov zalednih služb upraviteljem ter SNT o vplačilih v posamezen portfelj, prilivih iz naslova prodaj finančnih instrumentov ter prejetih zahtevah o izplačilu;
- dodatno komunikacijo s podpornimi službami, ki vodijo evidenco o denarnem stanju portfeljev ter obsegu neto vplačil v portfelj v posameznem dnevu;
- izbiro naložb portfelja, ki so glede na velikost portfelja zadovoljivo likvidne;
- vzdrževanjem skupnega deleža nizko likvidnih naložb portfelja na ravni, ki ne ogroža likvidnosti celotnega portfelja;
- zagotavljanjem zadostnega obsega denarnih sredstev.

III.3. TVEGANJE NASPROTNE STRANKE

III.3.1. Merjenje in spremljanje tveganja nasprotne stranke

20. člen

Tveganje nasprotne stranke se meri in spremlja:

- z obsegom in kakovostjo izpolnitve pogodbene obveznosti v pogodbeno določenem roku;
- s časom, ki preteče od izteka pogodbeno določenega roka do trenutka, ko stranka izpolni pogodbeno obveznost (v primeru zamude izpolnitve), ali s časom, ki še manjka do izteka roka (v primeru predčasne izpolnitve obveznosti);
- s tekočim (dnevni) izračunom izpostavljenosti portfelja do posamezne osebe.

Spremljanje tveganja nasprotne stranke tekoče (dnevno) izvajajo tako nosilci kot izvajalci posameznih aktivnosti v družbi.

III.3.2. Obvladovanje tveganja nasprotne stranke

21. člen

Družba tveganje nasprotne stranke, ki izhaja iz izpostavljenosti portfelja do posamezne osebe, obvladuje z razpršitvijo naložb.

22. člen

Družba tveganje nasprotne stranke, ki izhaja iz poslovanja portfeljev s poslovnimi partnerji, obvladuje:

- tako da svoje poslovne partnerje na račun portfeljev izbira skrbno;
- tako da pred sklenitvijo in med trajanjem poslovnega razmerja preverja njihovo boniteto
- tako da spoštuje dobre poslovne običaje;
- s periodičnim nadzorom ključnih nasprotnih strank (predvsem vzpostavitev ureditve, strokovnosti, usposobljenosti ter skrbnosti za izpolnjevanje obveznosti);

- da z njimi vzdržuje redno komunikacijo s ciljem vzdrževanja ali izboljšanja medsebojnega sodelovanja ter odprave morebitnih pomanjkljivosti pri sodelovanju.

III.4. TVEGANJE SKRBNIŠTVA

III.4.1. Merjenje in spremljanje tveganja skrbništva

23. člen

Tveganje skrbništva se meri s številom in težo ugotovljenih napak, ki jih družba ugotovi pri delu skrbnika.

24. člen

Med samim poslovanjem skrbnika se kakovost izvajanja njegovih storitev tekoče (dnevno) preverja, zlasti ažurnost izmenjave dokumentov in informacij, natančnost izračunov ter druga dnevna opravila skrbnika, potrebna za učinkovito upravljanje portfeljev v skladu z zakonodajo.

III.5. OPERATIVNO TVEGANJE

III.5.1. Merjenje in spremljanje operativnega tveganja

25. člen

Operativno tveganje je tveganje nastanka izgube portfelju zaradi neustreznih notranjih procesov in nepravilnega ravnanja ljudi oziroma delovanja sistemov v družbi za upravljanje ali zaradi zunanjih dogodkov in dejanj. Operativno tveganje vključuje tudi pravno in dokumentarno tveganje ter tveganja, ki izhajajo iz postopkov trgovanja, poravnave in vrednotenja sredstev in obveznosti, ki jih izvaja družba za upravljanje na račun portfelja.

26. člen

Operativno tveganje porteljev je mogoče v večini primerov oceniti le kvalitativno. Če je tveganje merljivo, se ga izrazi tudi kvantitativno oz. vrednostno.

27. člen

Vodje organizacijskih enot (OE) so v primeru pojava kateregakoli dogodka, ki se nanaša na operativno tveganje in to tveganja povečuje, dolžni o pojavu dogodka nemudoma obvestiti upravo družbe ter ga evidentirati.

III.5.2. Obvladovanje operativnega tveganja

28. člen

Operativno tveganje se obvladuje z:

- ustrezno informacijsko podporo, ki vključuje kontrolne mehanizme (npr. logične kontrole);
- z ustreznimi notranjimi procesi, ki med drugimi vključujejo tudi kontrolne funkcije;
- z zadostnimi resursi za izvedbo aktivnosti;
- z izobraževanjem zaposlenih;
- z nagrajevanjem, ki ne spodbuja škodljivega prevzemanja tveganj;
- drugimi ukrepi.

IV. POSODABLJANJE NAČRTA UPRAVLJANJA TVEGANJ IN JAVNE RAZLIČICE

29. člen

Družba vsaj enkrat na leto preveri ustreznost zadnjega veljavnega načrta in javne različice načrta.

V. KONČNE DOLOČBE

30. člen

Javna različica načrta upravljanja tveganj pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti strank, 4. različica, se uporablja od 16. 7. 2018 naprej.

dr. Aleksandra Brdar Turk, FRM, l.r. članica uprave
mag. Kruno Abramovič, CFA, l.r. predsednik uprave